

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาศึกษาปัญหาการจัดทำบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการจัดทำบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการศึกษาแบบวิจัยเชิงสำรวจจากแบบสอบถามหัวหน้าส่วนการคลัง หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้จัดทำบัญชี สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 113 คน และได้รับคืนแบบสอบถาม จำนวน 94 คิดเป็นร้อยละ 83.19 และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งค่าสถิติที่ใช้คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากผลการศึกษาพบว่าปัญหาในการปฏิบัติงานบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ด้านข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ยอยู่ในช่วงระหว่าง 31-35 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอายุการทำงานในช่วง 6-10 ปี ส่วนใหญ่จะดำรงตำแหน่งนักวิชาการเงินและบัญชี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง และมีความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบ การจัดทำบัญชี การลงทะเบียนต่าง ๆ ในระบบบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างดี

ด้านข้อมูลปัญหาในการจัดทำบัญชี ซึ่งแบ่งปัญหาออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านการจัดทำบัญชี ปัญหาด้านการพัสดุ ปัญหาด้านการจัดเก็บรายได้ และปัญหาด้านการเบิกจ่าย

ด้านการจัดทำบัญชี แบ่งปัญหาการจัดทำบัญชีออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ด้านการจัดทำบัญชีด้านการจัดทำงบการเงิน และด้านอื่น ๆ

1. ด้านการจัดทำบัญชี พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ไม่ได้จัดทำบัญชีแยกประเภทหรือจัดทำแต่เปิดบัญชีแยกประเภทไม่ครบถ้วนและไม่เป็นปัจจุบันรองลงมา คือไม่ได้จัดทำสมุดเงินสหรับ - จ่ายหรือจัดทำไม่ถูกต้อง ไม่เป็นปัจจุบันและไม่ได้บันทึกรายการในสมุดเงินสหรับ - จ่าย

2. ด้านการจัดทำงบการเงิน พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ไม่ได้นำเสนองบการเงิน ณ วันสิ้นเดือนผ่านปลัด อบต. เพื่อนำเสนอผู้บริหารท้องถิ่นทราบรองลงมาคือไม่ได้จัดทำงบการเงิน ณ วันสิ้นเดือนได้แก่งบทดลอง และรายงานรับ - จ่ายเงินสดจัดทำเป็นปัจจุบันหรือจัดทำแต่ไม่ถูกต้องครบถ้วนไม่ได้จัดทำรายละเอียดประกอบงบการเงิน ณ วันสิ้นเดือน หรือจัดทำแต่ไม่ถูกต้องครบถ้วนไม่มีการกระทบยอดเงินฝากธนาคารประกอบทำให้ตรวจสอบไม่ได้ว่ายอดเงินฝากธนาคารในงบทดลองถูกต้องหรือไม่ไม่ได้จัดทำส่งสำเนางบการเงิน ณ วันสิ้นเดือนให้นายอำเภอและไม่ได้จัดทำงบการเงิน ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ได้แก่ งบแสดงฐานะการเงินและงบประกอบอื่น ๆ หรือจัดทำแต่ไม่ถูกต้องครบถ้วน

3. ด้านอื่น ๆ พบว่าพนักงานในกาจัดทำบัญชีในองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนไม่เพียงพอ ด้านการพัสดุแบ่งปัญหาออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการตรวจสอบพัสดุประจำปี ด้านการควบคุมและการจัดทำแผนพัสดุ และด้านหลักประกันสัญญา

1. ด้านการตรวจสอบพัสดุประจำปีพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ไม่ได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบการรับจ่ายพัสดุ ประจำปี และตรวจนับพัสดุกงเหลือ ณ วันสิ้นงวดเจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ หรือไม่รายงานผลการตรวจสอบให้ผู้บริหารทราบภายใน 30 วันและจากการตรวจสอบพัสดุประจำปีพบว่ามีพัสดุชำรุด เสื่อมสภาพ สูญหาย ไม่จำเป็นต้องใช้ แต่ทางเจ้าหน้าที่ไม่มีแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง

2. ด้านการควบคุมและการจัดทำแผนพัสดุ พบว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ได้ส่งสำเนาสัญญาจ้างที่มีมูลค่าเกินกว่าหนึ่งล้านบาทให้ส่ง.และการเบิกจ่ายพัสดุหัวหน้าหน่วยงานที่ต้องใช้พัสดุไม่จัดทำใบเบิกพัสดุให้หัวหน้าหน่วยงานผู้ควบคุมพัสดุเป็นผู้สั่งจ่ายและผู้จ่ายพัสดุไม่เก็บใบเบิกพัสดุไว้เป็นหลักฐาน

3. ด้านหลักประกันสัญญาพบว่าการจ่ายคืนหลักประกันสัญญาไม่มีการตรวจสอบสภาพความชำรุดบกพร่องก่อนคืนเงินประกันสัญญา

ด้านการจัดเก็บรายได้แบ่งปัญหาเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดเก็บรายได้และด้านการรับเงินใบเสร็จรับเงิน

1. ด้านการจัดเก็บรายได้พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ไม่ได้จัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินและไม่สามารถนำข้อมูลจากแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดเก็บรายได้

2. ด้านการรับเงินใบเสร็จรับเงินพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ไม่มีการจัดทำทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงินหรือจัดทำแต่ไม่สมบูรณ์ครบถ้วนไม่เป็นปัจจุบัน รองลงมา คือ

ไม่ได้แต่งตั้งผู้ตรวจสอบจำนวนเงินที่เจ้าหน้าที่จัดเก็บและนำส่งกับหลักฐานและรายการที่บันทึกในสมุดเงินสดว่าถูกต้องครบถ้วนผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจสอบจำนวนเงินไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ได้นำเงินที่ได้รับฝากธนาคารทั้งจำนวนในวันที่จัดเก็บหรือในกรณีที่มีพื้นที่ห่างไกล การคมนาคมไม่สะดวก ไม่ได้นำฝากในวันสุดท้ายของสัปดาห์

ด้านการเบิกจ่ายแบ่งปัญหาออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านแผนการใช้จ่ายเงินและด้านฎีกาเบิกจ่ายเงิน

1. ด้านแผนการใช้จ่ายเงินพบว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ได้จัดทำแผนการใช้จ่ายเงินยื่นต่อหน่วยงานคลังเพื่อรวบรวมจัดทำเป็นแผนการใช้จ่ายเงินรวมขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. ด้านฎีกาเบิกจ่ายเงินพบว่าหลักฐานการจ่ายเงินที่องค์การบริหารส่วนตำบล ใช้เป็นเอกสารประกอบฎีกา หรือใช้เป็นหลักฐานการจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิ ผู้จ่ายเงิน ไม่ได้ลงลายมือชื่อรับรองการจ่ายและหัวหน้าหน่วยงานคลังไม่ได้ลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในใบสำคัญคู่จ่ายและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ได้จัดเก็บฎีกาเบิกเงินเรียงตามรายงานการจัดทำเช็ค

ปัญหาการจัดทำบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถามองค์การบริหารส่วนตำบลจำแนกตามระดับการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำบัญชี ด้านการพัสดุ ด้านการจัดเก็บรายได้ และด้านการเบิกจ่าย

ด้านการจัดทำบัญชี พบว่าผู้มีระดับการศึกษาต่ำกว่าหรือเทียบเท่าปริญญาตรีและมีระดับการศึกษาเทียบเท่าหรือสูงกว่าปริญญาโทมีปัญหา มีจำนวนพนักงานในการจัดทำบัญชีไม่เพียงพอ ไม่ได้นำเสนองบการเงิน ณ วันสิ้นเดือนผ่านปลัด อบต. เพื่อนำเสนอผู้บริหารท้องถิ่นทราบไม่ได้ จัดทำส่งสำเนางบการเงิน ณ วันสิ้นเดือนให้นายอำเภอไม่ได้จัดทำงบการเงิน ณ วันสิ้นเดือนได้แก่บททดลอง และรายงานรับ - จ่ายเงินสดจัดทำเป็นปัจจุบันหรือจัดทำแต่ไม่ถูกต้องครบถ้วนบันทึกรายการในสมุดเงินสดรับ-จ่าย ไม่ถูกต้องไม่ได้เป็นปัจจุบันไม่ได้จัดทำบัญชีแยกประเภทหรือจัดทำแต่เปิดบัญชีแยกประเภทไม่ครบถ้วนและไม่เป็นปัจจุบันไม่ได้จัดทำรายละเอียดประกอบงบการเงิน ณ วันสิ้นเดือน หรือจัดทำแต่ไม่ถูกต้องครบถ้วนการบันทึกรายการในสมุดเงินสดจ่ายในวันที่เช็คได้รับการอนุมัติจากผู้มีอำนาจลงนามในเช็ค

ด้านการพัสดุ พบว่า ผู้มีระดับการศึกษาต่ำกว่าหรือเทียบเท่าปริญญาตรี และระดับการศึกษาสูงกว่าหรือเทียบเท่าปริญญาโท มีการจ่ายคืนหลักประกันสัญญาไม่มีการตรวจสอบสภาพความชำรุดบกพร่องก่อนคืนเงินประกันสัญญาเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ได้ส่งสำเนาสัญญาจ้างที่มีมูลค่าเกินกว่าหนึ่งล้านบาทให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ไม่ได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบการรับจ่ายพัสดุ ประจำปี และตรวจนับพัสดुकงเหลือ ณ วันสิ้นงวด เจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ หรือไม่รายงานผล

การตรวจสอบให้ผู้บริหารทราบภายใน 30 วัน และการเบิกจ่ายพัสดุหัวหน้าหน่วยงานที่ต้องใช้พัสดุ ไม่จัดทำใบเบิกพัสดุให้หัวหน้าหน่วยงานผู้ควบคุมพัสดุเป็นผู้สั่งจ่ายและผู้จ่ายพัสดุไม่เก็บใบเบิกพัสดุไว้เป็นหลักฐาน

ด้านการจัดเก็บรายได้ พบว่าผู้มีระดับการศึกษาต่ำกว่าหรือเทียบเท่าปริญญาตรี มีปัญหาไม่มีการจัดทำทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงินหรือจัดทำแต่ไม่สมบูรณ์ครบถ้วนไม่เป็นปัจจุบันไม่ได้แต่งตั้งผู้ตรวจสอบจำนวนเงินที่เจ้าหน้าที่จัดเก็บและนำส่งกับหลักฐานและรายการที่บันทึกในสมุดเงินสดว่าถูกต้องครบถ้วนผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจสอบจำนวนเงินไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ได้นำเงินที่ได้รับฝากธนาคารทั้งจำนวนในวันที่จัดเก็บหรือในกรณีที่มีพื้นที่ห่างไกล การคมนาคมไม่สะดวก ไม่ได้นำฝากในวันสุดท้ายของสัปดาห์ และอบต. ไม่สามารถนำข้อมูลจากแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดเก็บรายได้

ส่วนผู้มีระดับการศึกษาเทียบเท่าหรือสูงกว่าปริญญาโท มีปัญหา ไม่ได้จัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน ไม่สามารถนำข้อมูลจากแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดเก็บรายได้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ได้จัดทำรายละเอียดผู้ชำระภาษี (กค. 1) และรายละเอียดลูกหนี้ภาษี(กค. 2) ไม่มีการจัดทำทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงินหรือจัดทำแต่ไม่สมบูรณ์ครบถ้วนไม่เป็นปัจจุบัน

ด้านการเบิกจ่าย พบว่าผู้มีระดับการศึกษาต่ำกว่าหรือเทียบเท่าปริญญาตรี และเทียบเท่าหรือสูงกว่าปริญญาโท มีปัญหาทางด้านการเบิกจ่าย คือ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่จัดทำแผนการใช้จ่ายเงินยื่นต่อหน่วยงานคลังเพื่อรวบรวมจัดทำเป็นแผนการใช้จ่ายเงินอบต. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ได้จัดเก็บฎีกาเบิกเงินเรียงตามรายงานการจัดทำเช็คและหลักฐานการจ่ายเงินที่อบต. ใช้เป็นเอกสารประกอบฎีกา หรือใช้เป็นหลักฐานการจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิ ผู้จ่ายเงินไม่ได้ลงลายมือชื่อรับรองการจ่ายและหัวหน้าหน่วยงานคลังไม่ได้ลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในใบสำคัญคู่จ่าย

ปัญหาการจัดทำบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถามองค์การบริหารส่วนตำบลจำแนกตามประเภทการทำงาน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำบัญชี ด้านการพัสดุ ด้านการจัดเก็บรายได้ และด้านการเบิกจ่าย

ด้านการจัดทำบัญชี พบว่าผู้ที่มีประสบการณ์ทำงาน 16 ปีขึ้นไป มีปัญหาการจัดทำบัญชีมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ทำงาน 1 - 15 ปี ได้แก่ ไม่ได้นำเสนองบการเงิน ณ วันสิ้นเดือนผ่านปลัดอบต. เพื่อนำเสนอผู้บริหารท้องถิ่นทราบไม่ได้จัดทำงบการเงิน ณ วันสิ้นเดือนได้แก่งบทดลอง และรายงานรับ - จ่ายเงินสดจัดทำเป็นปัจจุบันหรือจัดทำแต่ไม่ถูกต้องครบถ้วนงบการเงิน ณ วันสิ้นเดือน ไม่มีการกระทบบยอดเงินฝากธนาคารประกอบทำให้ตรวจสอบไม่ได้ว่ายอดเงินฝากธนาคารในงบ

ทดลองถูกต้องหรือไม่ไม่ได้จัดทำรายละเอียดประกอบงบการเงิน ณ วันสิ้นเดือน หรือจัดทำแต่ไม่ถูกต้องครบถ้วนไม่ได้จัดทำงบการเงิน ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ได้แก่ งบแสดงฐานะการเงินและงบประกอบอื่น ๆ หรือจัดทำแต่ไม่ถูกต้องครบถ้วนบันทึกรายการในสมุดเงินสดรับ - จ่ายไม่ถูกต้องไม่ได้จัดทำบัญชีแยกประเภทหรือจัดทำแต่เปิดบัญชีแยกประเภทไม่ครบถ้วนและไม่เป็นปัจจุบัน

ด้านการพัสดุ พบว่าผู้ที่มีประสบการณ์ทำงาน 16 ปีขึ้นไป มีปัญหาทางด้านการพัสดุมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ทำงาน 1 - 15 ปี ได้แก่ การจ่ายคืนหลักประกันสัญญาไม่มีการตรวจสอบสภาพความชำรุดบกพร่องก่อนคืนเงินประกันสัญญา และไม่ได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบการรับจ่ายพัสดุ ประจำปี และตรวจนับพัสดุดังเหลือ ณ วันสิ้นงวด เจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ หรือไม่รายงานผลการตรวจสอบให้ผู้บริหารทราบภายใน 30 วันและปัญหาในระดับมากได้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ได้ส่งสำเนาสัญญาจ้างที่มีมูลค่าเกินกว่าหนึ่งล้านบาทให้ส่ง.การเบิกจ่ายพัสดุหัวหน้าหน่วยงานที่ต้องใช้พัสดุไม่จัดทำใบเบิกพัสดุให้หัวหน้าหน่วยงานผู้ควบคุมพัสดุเป็นผู้สั่งจ่ายและผู้จ่ายพัสดุไม่เก็บใบเบิกพัสดุไว้เป็นหลักฐาน และจากการตรวจสอบพัสดุประจำปีพบว่ามีพัสดุชำรุด เสื่อมสภาพ สูญหาย ไม่จำเป็นต้องใช้ แต่ทางเจ้าหน้าที่ไม่มีแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง

ด้านการจัดเก็บรายได้ พบว่าผู้ที่มีประสบการณ์ทำงาน 1-15 ปี ไม่มีปัญหาทางด้านการจัดเก็บรายได้ ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงาน 16 ปีขึ้นไปมีปัญหาทางด้านการจัดเก็บรายได้ คืออบต. ไม่สามารถนำข้อมูลจากแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดเก็บรายได้ อบต. ไม่ได้จัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินและผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจสอบจำนวนเงินไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

ด้านการเบิกจ่าย พบว่าผู้ที่มีประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี 11-15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป มีปัญหาทางด้านการเบิกจ่ายที่เหมือนกัน คือ หลักฐานการจ่ายเงินที่อบต. ใช้เป็นเอกสารประกอบฎีกาหรือใช้เป็นหลักฐานการจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่จัดทำแผนการใช้จ่ายเงินยื่นต่อหน่วยงานคลังเพื่อรวบรวมจัดทำเป็นแผนการใช้จ่ายเงินอบต. และผู้จ่ายเงินไม่ได้ลงลายมือชื่อรับรองการจ่ายและหัวหน้าหน่วยงานคลังไม่ได้ลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในใบสำคัญคู่จ่าย

ปัญหาการจัดทำบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถามองค์การบริหารส่วนตำบลจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจระบบบัญชีของอบต.แบ่งออกเป็น 4 ด้านได้แก่ ด้านการจัดทำบัญชี ด้านการพัสดุด้านการจัดเก็บรายได้ และด้านการเบิกจ่าย

ด้านการจัดทำบัญชี พบว่าผู้ที่มีความรู้เบื้องต้นมีความเข้าใจในด้านระบบบัญชีในระดับมากที่สุด มีปัญหามากที่สุดได้แก่ งบการเงิน ณ วันสิ้นเดือนไม่มีการกระทบบยอดเงินฝากธนาคาร

ประกอบทำให้ตรวจสอบไม่ได้ว่ายอดเงินฝากธนาคารในงบทดลองถูกต้องหรือไม่ไม่ได้นำเสนองบการเงิน ณ วันสิ้นเดือนผ่านปลัด อบต. เพื่อนำเสนอผู้บริหารท้องถิ่นทราบไม่ได้จัดทำงบการเงิน ณ วันสิ้นเดือนได้แก่งบทดลอง และรายงานรับ - จ่ายเงินสดจัดทำเป็นปัจจุบันหรือจัดทำแต่ไม่ถูกต้องครบถ้วนบันทึกรายการในสมุดเงินสดรับ - จ่ายไม่ถูกต้องไม่ได้จัดทำรายละเอียดประกอบงบการเงิน ณ วันสิ้นเดือน หรือจัดทำแต่ไม่ถูกต้องครบถ้วนไม่ได้จัดทำงบการเงิน ณ วันสิ้นปีงบประมาณได้แก่ งบแสดงฐานะการเงินและงบประกอบอื่น ๆ หรือจัดทำแต่ไม่ถูกต้องครบถ้วนไม่ได้จัดทำบัญชีแยกประเภทหรือจัดทำแต่เปิดบัญชีแยกประเภทไม่ครบถ้วนและไม่เป็นปัจจุบัน และไม่ได้จัดทำส่งสำเนางบการเงิน ณ วันสิ้นเดือนให้นายอำเภอ

ด้านการพัสดุ พบว่าผู้ที่มีระดับความรู้เบื้องต้นมีความเข้าใจในด้านระบบบัญชีในระดับมากที่สุด มีปัญหาการพัสดุอยู่ในระดับมาก ได้แก่การจ่ายเงินหลักประกันสัญญาไม่มีการตรวจสอบสภาพความชำรุดบกพร่องก่อนคืนเงินประกันสัญญาไม่ได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบการรับจ่ายพัสดุประจำปี และตรวจนับพัสดุคงเหลือ ณ วันสิ้นงวด เจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ หรือไม่รายงานผลการตรวจสอบให้ผู้บริหารทราบภายใน 30 วันการเบิกจ่ายพัสดุหัวหน้าหน่วยงานที่ต้องใช้พัสดุไม่จัดทำใบเบิกพัสดุให้หัวหน้าหน่วยงานผู้ควบคุมพัสดุเป็นผู้สั่งจ่ายและผู้จ่ายพัสดุไม่เก็บใบเบิกพัสดุไว้เป็นหลักฐานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ได้ส่งสำเนาสัญญาจ้างที่มีมูลค่าเกินกว่าหนึ่งล้านบาทให้สดง. และจากการตรวจสอบพัสดุประจำปีพบว่ามีพัสดุชำรุด เสื่อมสภาพ สูญหาย ไม่จำเป็นต้องใช้ แต่ทางเจ้าหน้าที่ไม่มีแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง

ด้านการจัดเก็บรายได้ พบว่าผู้ที่มีระดับความรู้เบื้องต้นมีความเข้าใจในด้านระบบบัญชีในระดับ น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด มีปัญหาการจัดเก็บรายได้ในระดับปานกลาง

ด้านการเบิกจ่าย พบว่าผู้ที่มีระดับความรู้เบื้องต้นมีความเข้าใจในด้านระบบบัญชีในระดับ น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด มีปัญหาการเบิกจ่ายในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีในองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ควรมีจำนวนพนักงานที่เพียงพอในการจัดทำบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบล และควรมีการอบรมพนักงานเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีให้กับพนักงานที่มีหน้าที่จัดทำบัญชี

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาปัญหาการจัดการจัดทำบัญชีในองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

เมื่อศึกษาปัญหาการจัดการจัดทำบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่ามีปัญหาด้านการจัดทำบัญชีอยู่ในระดับมาก ได้แก่ในองค์การบริหารส่วนตำบลมีพนักงานในการจัดทำบัญชีไม่เพียงพอ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้มีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารควรเล็งเห็นความสำคัญของจำนวนพนักงานในองค์กรที่มีจำนวนไม่เพียงพอ กล่าวคือการจัดทำบัญชีที่ไม่เป็นปัจจุบัน ไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง เพราะมีจำนวนพนักงานในการจัดทำบัญชีไม่เพียงพอ หรือมีหน้าที่ในการทำงานหลายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ นิศยา มณีรัตน์ (2553) ได้ศึกษาเรื่องการใช้ระบบบริหารการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพบว่าด้านการจัดการและสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา องค์กรมีผู้ปฏิบัติงานด้านการคลังและงบประมาณมีจำนวน 1-5 คน ซึ่งถือว่าเป็นองค์กรขนาดเล็ก ซึ่งปัญหาการมีบุคลากรไม่เพียงพอต่อการจัดทำบัญชีนั้นส่งผลให้การจัดทำบัญชีต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ไม่เป็นปัจจุบัน

นอกจากนี้การศึกษากิจการการจัดทำบัญชีในองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ด้านการจัดทำบัญชี อยู่ในระดับมาก ได้แก่ไม่ได้จัดทำงบการเงิน ณ วันสิ้นเดือนได้แก่งบทดลองและรายงานรับ - จ่ายเงินสด ทะเบียนต่าง ๆ งบแสดงฐานะทางการเงิน รายละเอียดประกอบงบการเงิน จัดทำเป็นปัจจุบันหรือจัดทำแต่ไม่ถูกต้องครบถ้วน จะต้องมีการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับการการศึกษาของสุนทร ศรีไทย (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีของบุคลากรส่วนการคลัง สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ผลซึ่งพบว่าความต้องการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการพัฒนาสูงสุดคือ ความรู้ด้านการจัดทำรายงาน ได้แก่ความรู้ในการจัดทำงบทรัพย์สิน รองลงมาคือการจัดทำทะเบียน ได้แก่ การจัดทำรายงานรายจ่ายที่ได้รับอนุมัติให้จ่ายจากเงินสะสม และการบันทึกบัญชี ได้แก่ การปิดบัญชี จัดทำทะเบียน

5.3 ข้อค้นพบจากการศึกษา

1.เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทางการบัญชีไม่ได้จัดทำบัญชีแยกประเภท ไม่ได้จัดทำสมุดเงินสดรับ - จ่าย หรือจัดทำแต่ไม่เป็นปัจจุบันหรือจัดทำแต่ไม่ถูกต้องส่วนการนำเสนองบการเงิน ณ วันสิ้นเดือนไม่ได้ผ่านปลัดอบต. เพื่อนำเสนอผู้บริหารท้องถิ่นทราบ และยังจัดทำงบการเงินไม่ถูกต้อง ครบถ้วน

หรือจัดทำแต่ไม่ถูกต้อง ซึ่งได้แก่ งบทดลอง งบรับ - จ่ายเงินสดกระแสเงินสด รายละเอียดประกอบงบการเงิน ณ วันสิ้นปีและไม่มีกระทบยอดเงินฝากธนาคาร

2. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานพัสดุไม่ได้เสนอชื่อบุคคลเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบพัสดุการรับจ่ายพัสดุประจำปี และตรวจนับพัสดुकงเหลือ ณ วันสิ้นปี หรือแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้รายงานผลการตรวจสอบพัสดุให้ผู้บริหารทราบภายใน 30 วัน และไม่ได้จัดทำใบเบิกพัสดุให้ให้หัวหน้าหน่วยงานผู้ควบคุมพัสดุเป็นผู้สั่งจ่าย และผู้จ่ายพัสดุไม่ได้เก็บใบเบิกพัสดุไว้เป็นหลักฐาน

3. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ได้จัดทำแผนการใช้จ่ายเงินยื่นต่อหน่วยงานคลังเพื่อรวบรวมจัดทำเป็นแผนการใช้จ่ายเงินรวมขององค์การบริหารส่วนตำบล

4. ผู้จ่ายเงินไม่ได้ลงลายมือชื่อรับรองการจ่ายและหัวหน้าหน่วยงานคลังไม่ได้ลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในใบสำคัญจ่ายของหลักฐานการจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิ

5. จากผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีและผู้มีประสบการณ์ทำงานมานาน และมีความรู้ความเข้าใจในระบบบัญชีในระดับมาก มีปัญหาในการจัดทำบัญชี คือไม่ได้จัดทำทะเบียนต่าง ๆ บัญชีแยกประเภท การจัดทำงบการเงิน และรายละเอียดประกอบงบการเงิน หรือจัดทำแต่ไม่ถูกต้อง ครบถ้วน รองลงมาคือการคืนเงินมัดจำประกันสัญญาเจ้าหน้าที่ไม่ได้ตรวจสอบความชำรุดบกพร่องของก่อนคืนเงินหลักประกันสัญญา

5.4 ข้อเสนอแนะ

1. หัวหน้างานคลังควรติดตาม ตรวจสอบเอกสารทางการบัญชีเป็นประจำสม่ำเสมอ และมีการพัฒนาส่งเสริมความรู้แก่พนักงานในการฝึกอบรมเป็นประจำ

2. เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านพัสดุควรศึกษาและรู้ถึงระเบียบกฎหมายว่าด้วยการพัสดุอย่างถ่องแท้ และเสนอชื่อแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบพัสดุให้เหมาะสม และหัวหน้างานคลังควรตรวจสอบในการออกคำสั่งต่าง ๆ เป็นประจำ

3. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานแผนการใช้จ่ายและหัวหน้าส่วนการคลังควรกำหนดตารางเวลาการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินประจำปีให้ชัดเจน เพื่อให้ได้แผนการใช้จ่ายเงินเป็นไปตามระเบียบและถูกต้อง

4. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานบัญชีและหัวหน้าส่วนการคลังต้องติดตามตรวจสอบเอกสารฎีกาในแต่ละเดือนเป็นประจำว่าได้ลงลายมือชื่อครบถ้วนหรือไม่ก่อนเก็บเอกสารทุกครั้ง

5. หัวหน้าส่วนการคลังควรศึกษาการทำงานของพนักงานบัญชีในระดับปฏิบัติในด้านการจัดทำบัญชี ได้แก่ การจัดทำงบการเงิน การจัดทำทะเบียนต่างๆ และรายละเอียดประกอบงบการเงิน เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติงานทดแทนกันได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved